

PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Inspire Policy Making with Territorial Evidence

Metropolitní spolupráce s ručením (ne)omezeným

Význam institucionalizace metropolitní spolupráce

ESPON METRO, potenciály, rizika a doporučení

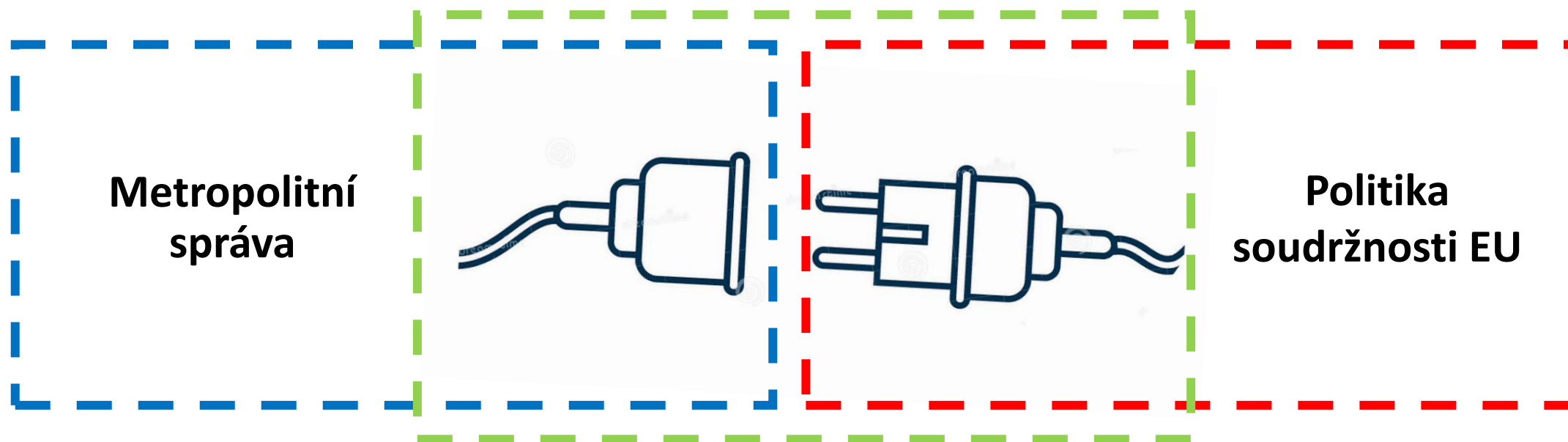
Luděk Sýkora, Univerzita Karlova

ESPON METRO

zjištění a doporučení

ESPON METRO Role a perspektivy politiky soudržnosti v plánování metropolitních oblastí a měst

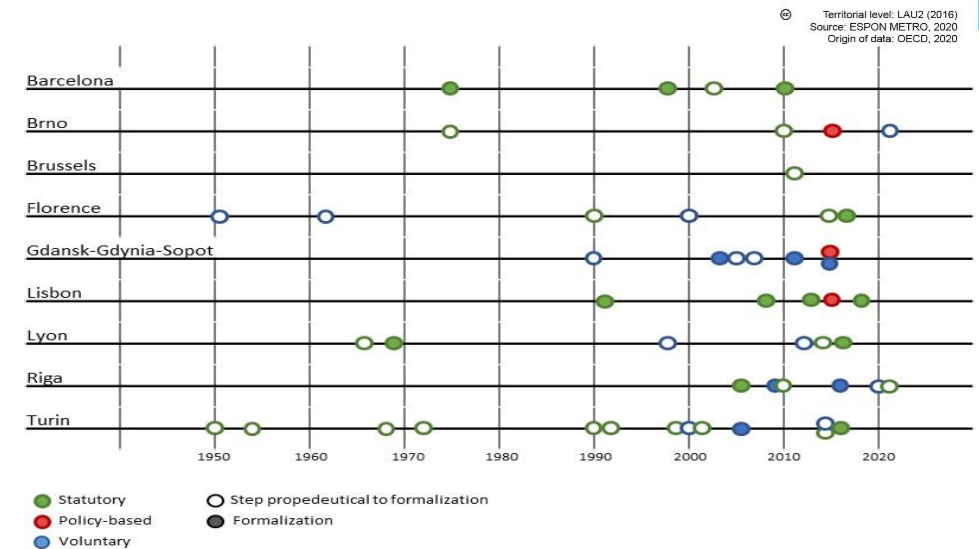
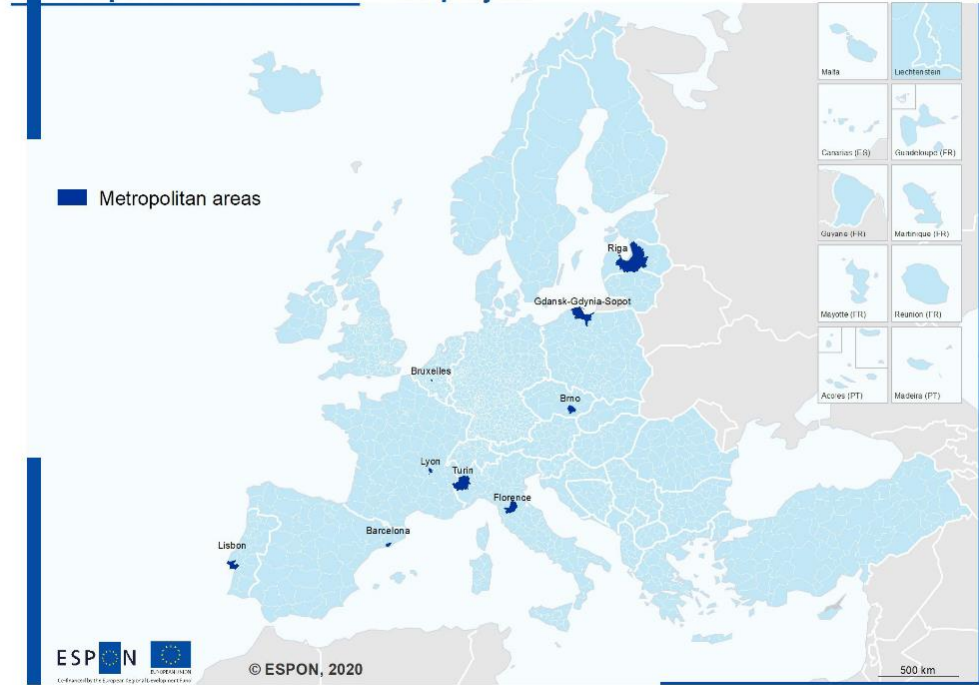

Politika soudržnosti EU

zásadní role pro konsolidaci metropolitní správy a spolupráce

- Prostřednictvím **nástroje ITI**, zejména tam, kde metropolitní správa a agenda neexistovaly – **Brno, Gdaňsk-Gdyně-Sopoty, Turín, Florencie, Lyon**
- **Barcelona a Lisabon**: metropolitní spolupráce existovala před rokem 2013
- **Brusel** – metropolitní spolupráce neexistuje (nezahrnuje suburbia ve Vlámsku a Valonsku)

Scope of the ESPON METRO project

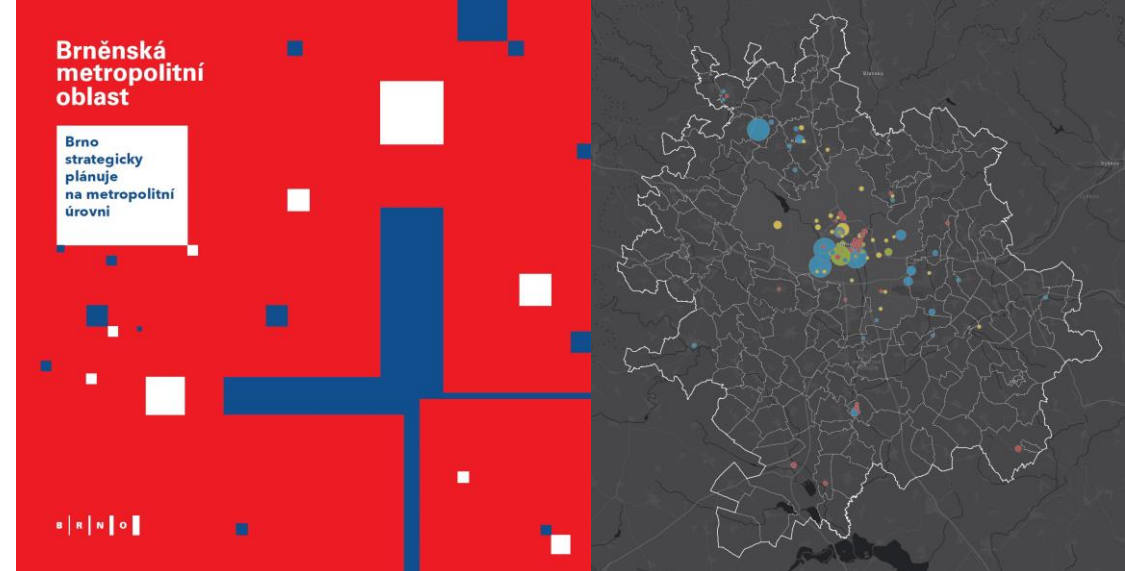

Cities of tomorrow

Challenges, visions, ways forward

October 2011

Metropolitní institucionalizace v ČR

- zásadní role politiky soudržnosti a implementace nástroje ITI - od r. 2014
- etablování metropolitní dimenze v národních politikách (SRR) – top down
- inicializace mechanismů metropolitní spolupráce – bottom up
- cesta učení se metropolitní spolupráci při vzájemné top down – bottom up synergii

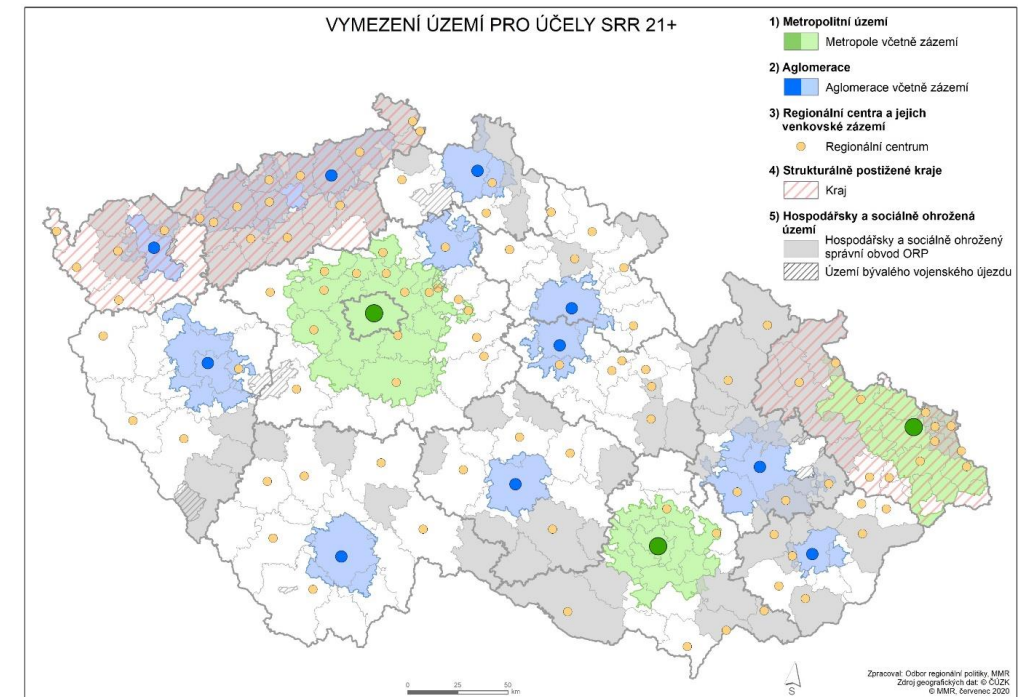
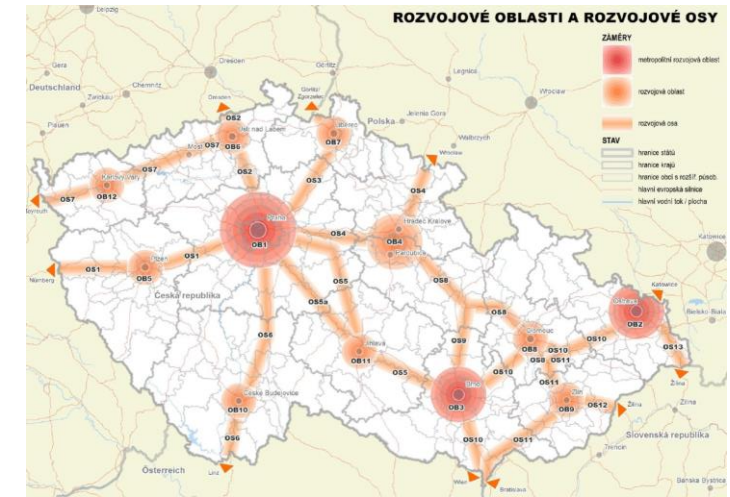
METRO výzvy a rizika

- **Pozice** metropolitních oblastí v ČR je velmi **křehká**, **zranitelná**, **dočasná** a zcela **závislá** na politice soudržnosti a nástroji ITI
- Neexistuje **právní rámec** pro metropolitní správu a/nebo spolupráci
- Metropolitní oblasti nejsou vládou vnímány jako **klíčová území** pro územní rozměr veřejných politik
- Národní politiky nejsou **konceptně** a **terminologicky konzistentní**
- Zásady urbánní politiky dosud **opomíjí** **vnitro-metropolitní rozvoj** a spolupráci

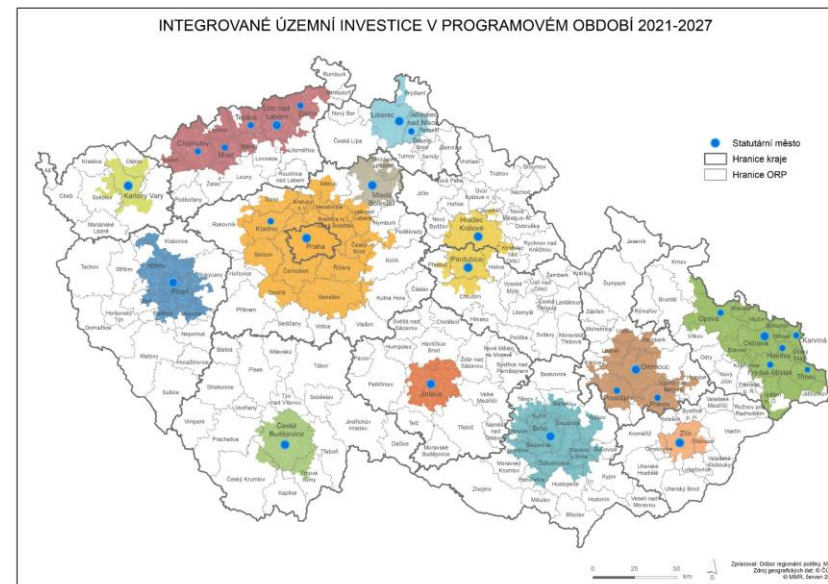
Jak posílit roli metropolitních oblastí při rozvoji, řízení a implementaci politiky soudržnosti EU?

- **Utvářet** a zachovat **metropolitní oblasti** (a městské regiony nemetropolitních měst) jako **klíčová území** pro územní rozměr národních veřejných politik a veřejných politik EU.
- Posílit koordinaci metropolitní dimenze mezi národní regionální a urbánní politikou a územním plánováním.

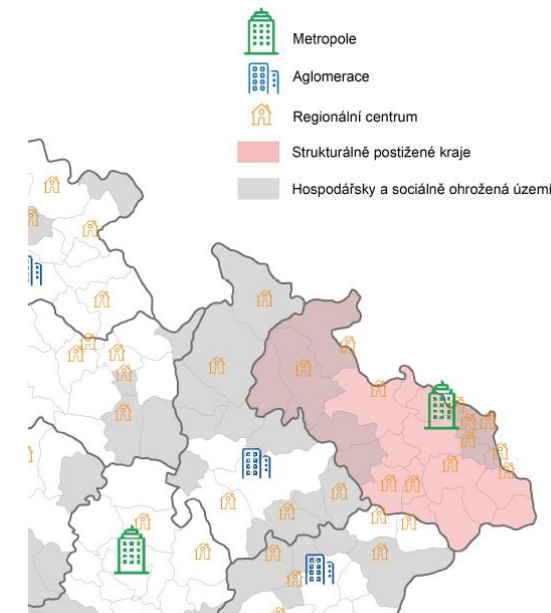
Jak zvýšit přidanou hodnotu politiky soudržnosti EU při plánování a implementaci metropolitních politik?

- **Rozvíjet** mechanismus **metropolitní spolupráce** zahrnující široké spektrum **lokálních aktérů** tak, aby zajišťoval realizaci komplexní metropolitní agendy zaměřené na místní, národní a unijní rozvojové cíle.
- Vyjednávat, definovat, schvalovat a financovat **rozvojové cíle nad rámec** jak ITI a dalších pobídek plynoucích z politiky soudržnosti EU.

Jak využít **roli politiky soudržnosti EU** při konsolidaci metropolitní správy a spolupráce?

- **Posílit** metropolitní správu a spolupráci jako **samostatnou, autonomní a nezávislou na politice soudržnosti EU.**
- Vytvořit nový **právní rámec pro metropolitní správu** založený na **aktivní participaci a odpovědnosti** metropolitních aktérů.
- **Posílit roli metropolitního vedení.**
- Najít cesty k vytvoření společného **metropolitního fondu** pro podporu plnění metropolitních strategických priorit z vlastních prostředků spolu s podporou z národních zdrojů a fondů EU.

Strategie ITI ostravské aglomerace

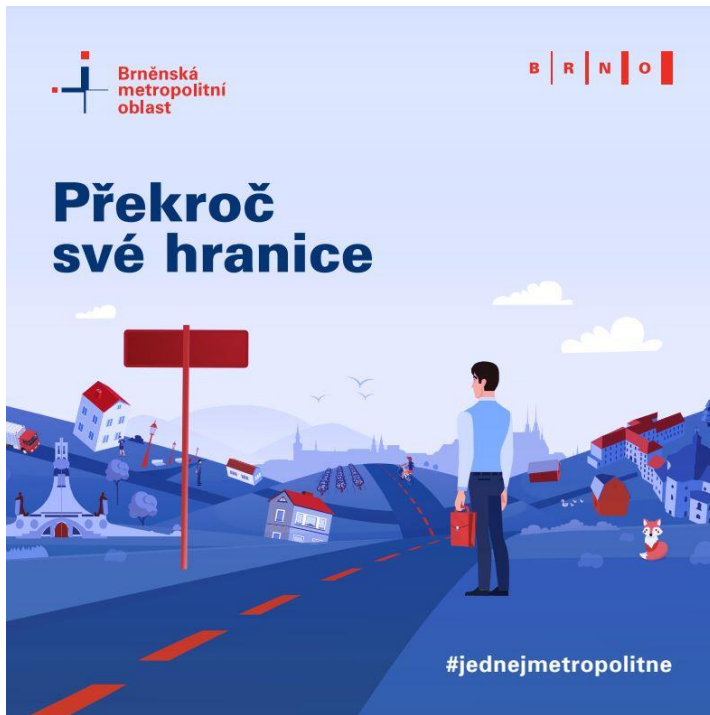
Integrovaná teritoriální investice

Strategie a Investiční plán pro udržitelný rozvoj měst v území ostravské aglomerace na období 2014 – 2020

**STRATEGIE ITI
OLOMOUCKÉ
AGLOMERACE**

METROpolitní spolupráce cesty a rizika, potenciály a přínosy

Brněnská MO 2020+ Překroč své hranice

- **Metropolitní oblast = ITI** - výborné nastavení pro čerpání podpory EU
 - **závislost** na politice soudržnosti
 - nejen podporuje, ale také **omezuje** metropolitní samostatnost
- **BMO – metropolitní spolupráce** za rámec ITI
 - memorandum **spolupráce** s několika městy v BMO, pouze první krok

Obejdeme se bez METROpolitní
spolupráce ?

...

Obejdeme se bez METROpolitní
spolupráce ?

ANO

...

**Dosáhneme při METROpolitní
spolupráci lepších výsledků ?**

...

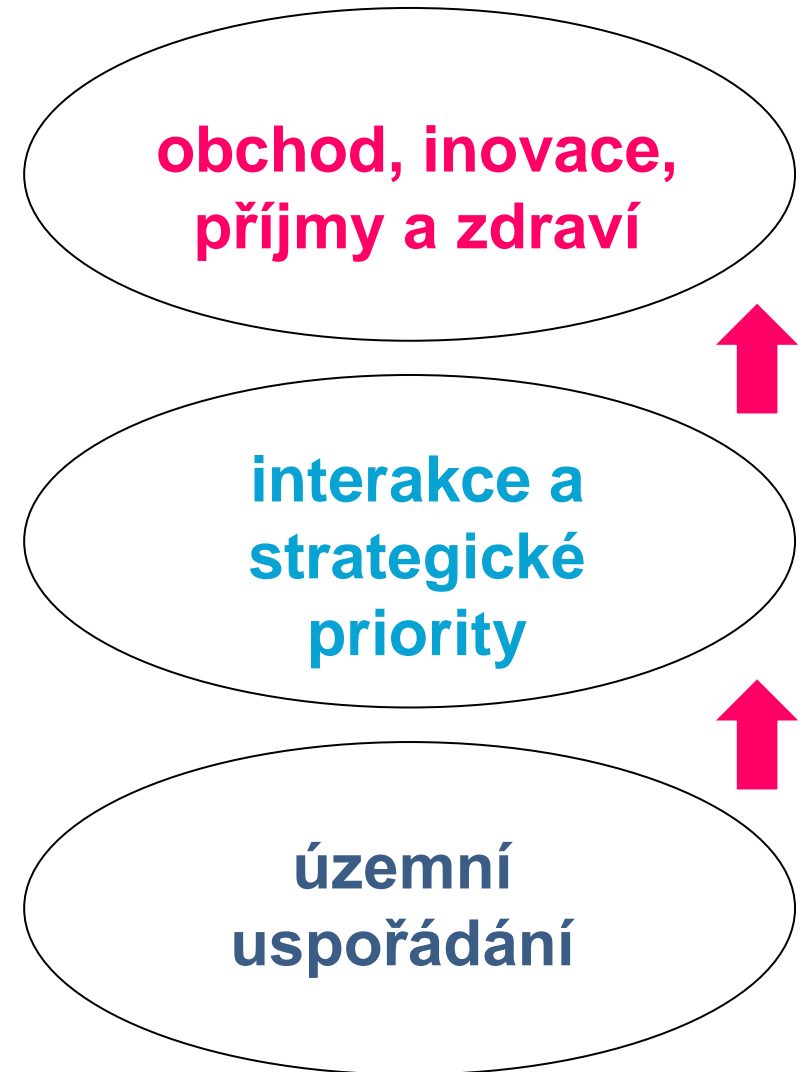
**Dosáhneme při METROpolitní
spolupráci lepších výsledků ?**

ANO

...

Aglomerační mechanismy rozvoj měst, obcí a regionů

- Pro posílení konkurenceschopnosti ekonomiky a **kvality života** obyvatel jsou zásadní rozvinuté **aglomerační mechanismy**.
- **Aglomerační výhody** spočívají ve sdílení, párování, učení.
- Aglomerační synergie ovlivňuje **prostorové uspořádání** měst, obcí a regionů.

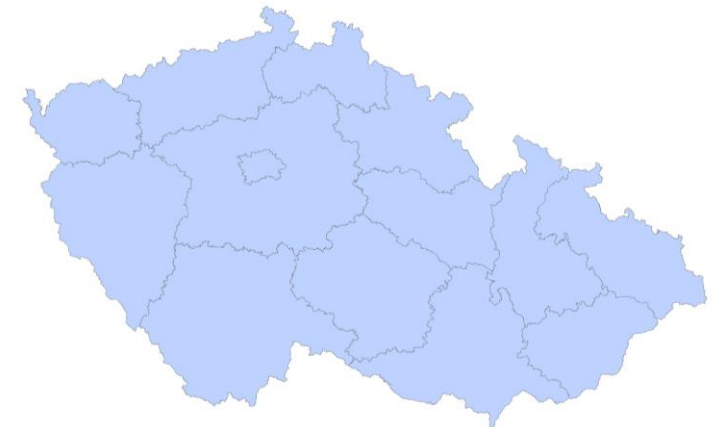
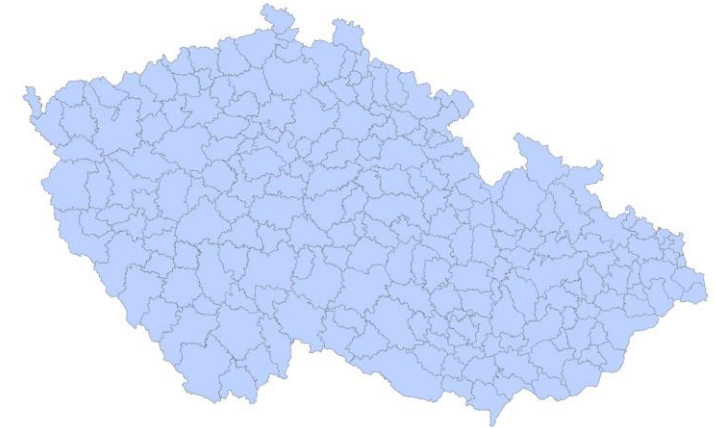
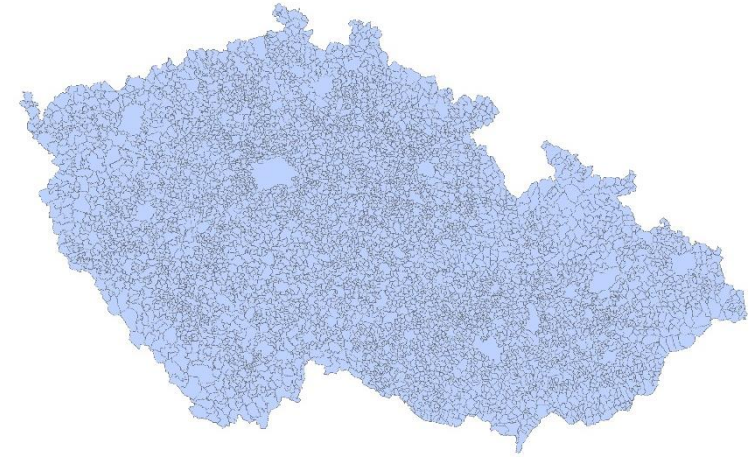

**Kde nejlépe využijeme
aglomeračních mechanismů a
synergií a z nich pramenících výhod
a přínosů ?**

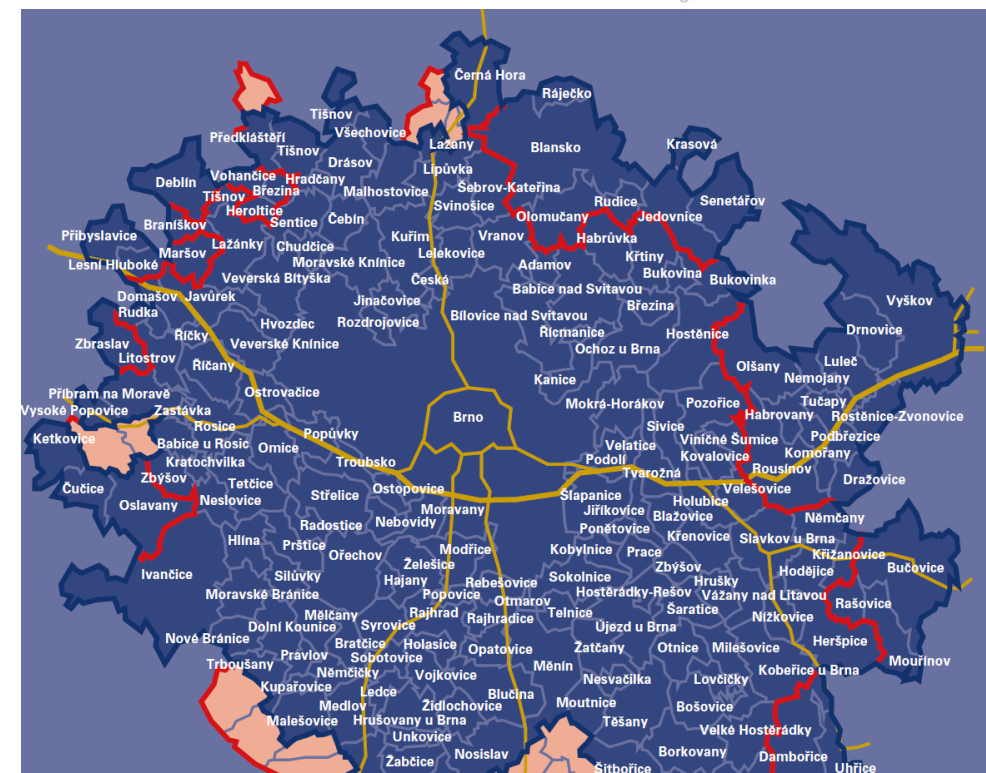
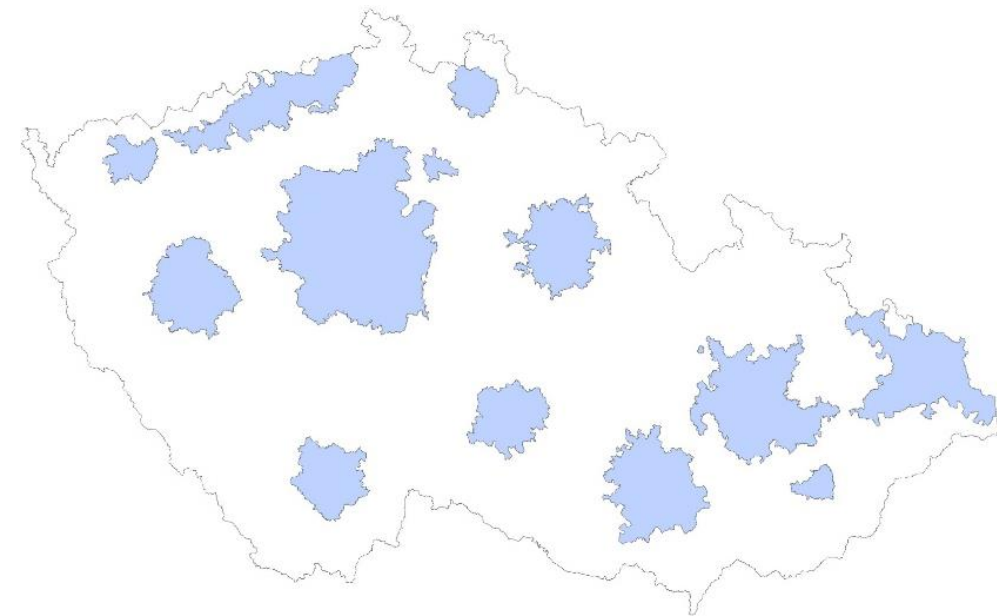
Kde?

- V místech **koncentrace obyvatel a lidských činností**
- V místech koncentrace **sociálních interakcí**
- V místech každodenní intenzivní **mobility**
- V místech **sdílených infrastruktur**
- V místech **volby práce, služeb, partnerů**
- V místech potenciálů vzájemného **obohacení**

metropolitní oblasti a městske regiony

- V místech **koncentrace obyvatel a lidských činností**
- V místech koncentrace **sociálních interakcí**
- V místech každodenní intenzivní **mobility**
- V místech **sdílených infrastruktur**
- V místech **volby práce, služeb, partnerů**
- V místech potenciálů vzájemného **obohacení**

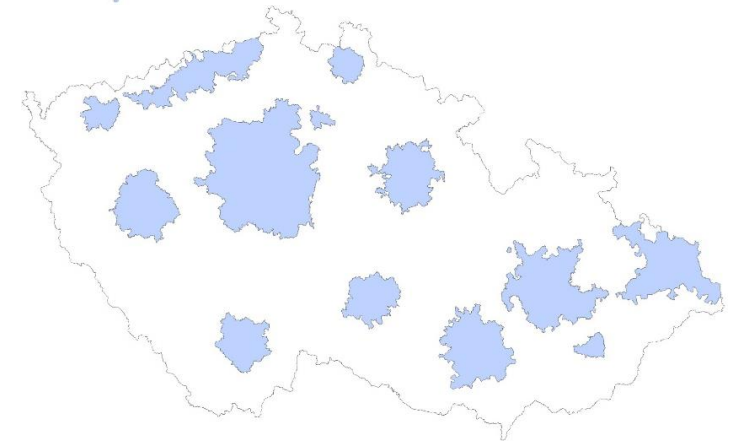
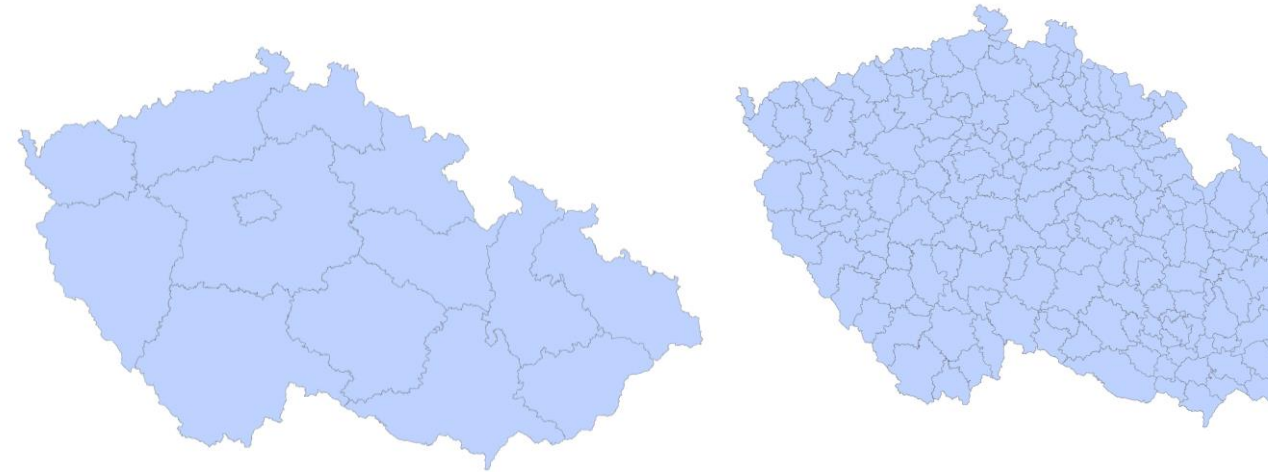
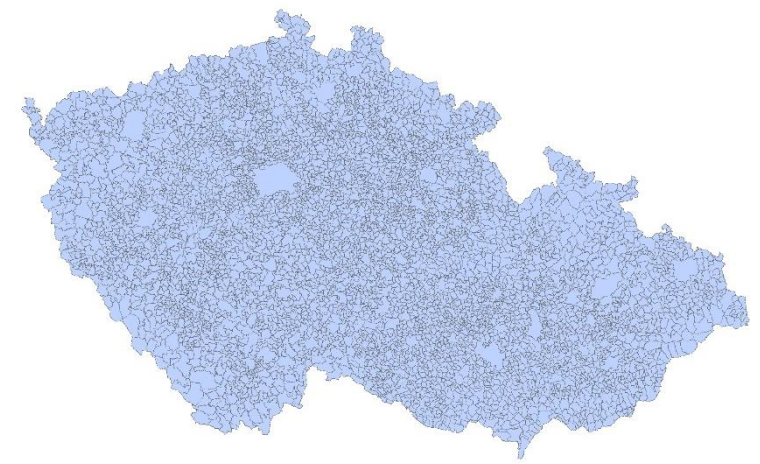

Čeho se obáváme ?

Čeho se obáváme ?

- Ztráty vlastního **vlivu** ?
- Ztráty veřejných **zdrojů** ?
- **Mocenské nerovnosti** (mezi městem a obcemi) ?
- **Územní nerovnosti** (mezi jádrovou a okrajovou oblastí krajů) ?
- ...

METROpolitní rozvoj doporučení

Národní metropolitní koalice

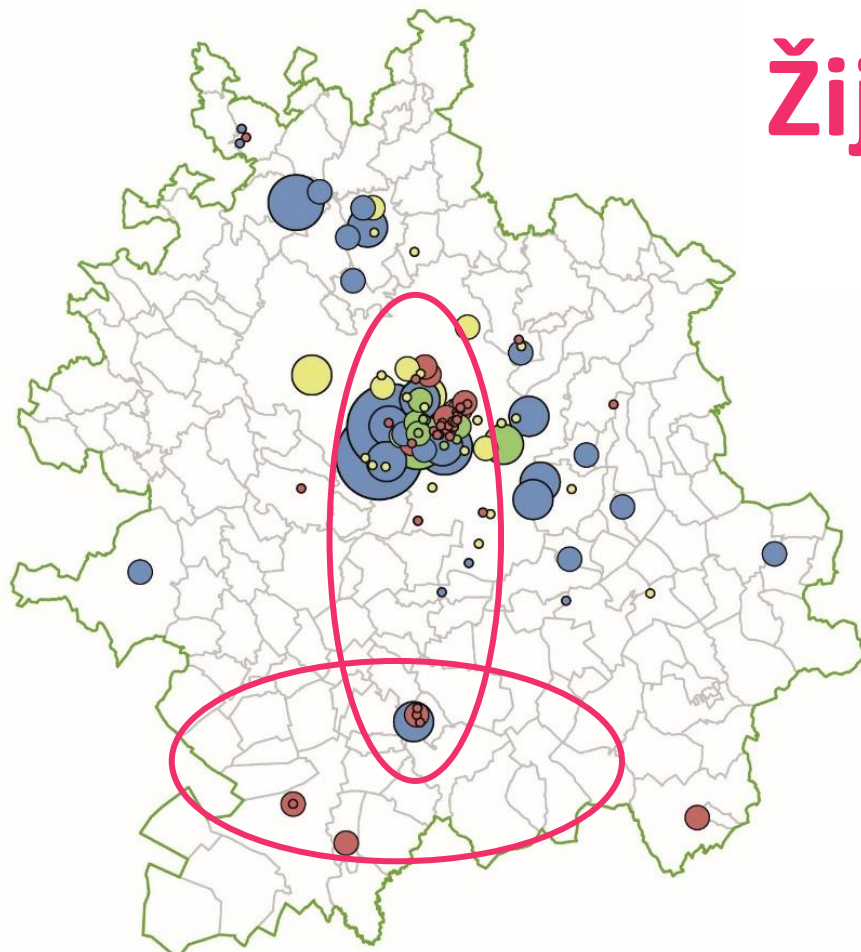
- metropolitní oblasti jsou dnes **vnímané jako území pro implementaci evropských a národních politik** než celky autonomní územní samosprávy
- MO mohou sloužit k **naplňování klíčových národních a evropských rozvojových priorit při realizaci místních a regionálních rozvojových cílů**, pro což mají **mimořádné předpoklady**
- k tomu potřebují **organizační a finanční autonomii**

Nová kvalita rozvoje

- Je ITI nástrojem **podpory metropolitních území** (oproti nemetropolitním)?
- Nebo je nástrojem **podpory spolupráce** mezi subjekty v území, které je **funkčně integrované, ale správně fragmentované?**
- ITI je nástrojem podporujícím **utváření nové kvality** správy a rozvoje území při zanedbatelné kvantitě finanční podpory

Žijme, investujme a spravujme TAKÉ metropolitně

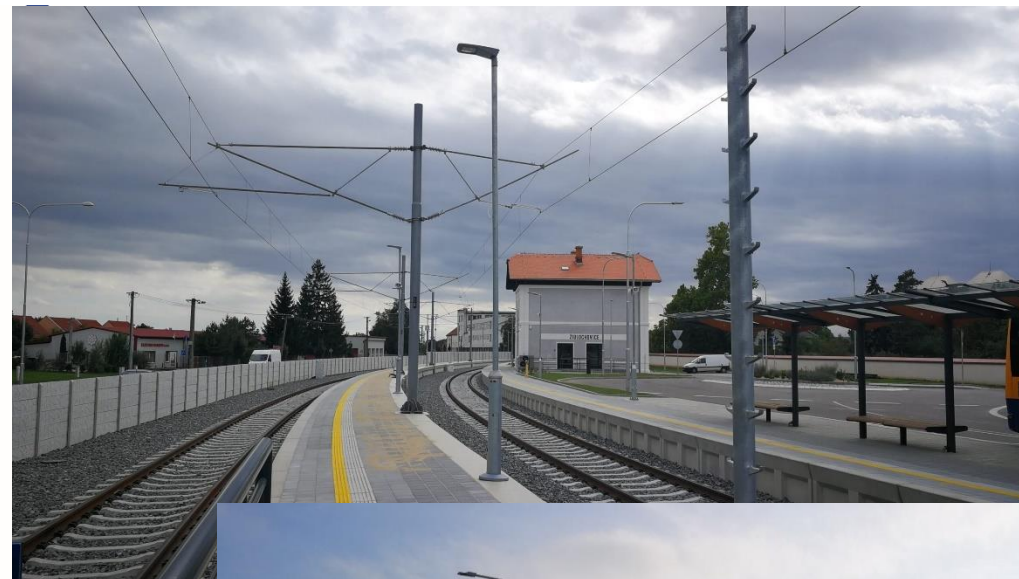
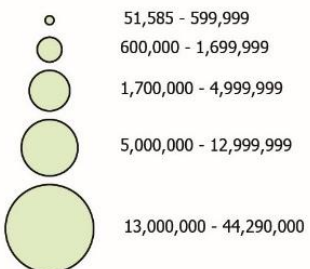

© ESPON, 2020

Projects realised in BMA with the support from ITI

© Territorial level: Municipalities - LAU2 (2020)
Source: Brno Metropolitan Area, 2021
Origin of data: Brno Metropolitan Area, 2021

Financial support from ITI (in EUR)

Přestupní terminál Židlochovice

Luděk Sýkora

Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta
katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Centrum pro výzkum měst a regionů
Albertov 6, 128 43 Praha 2

sykora@natur.cuni.cz

**PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA**
Univerzita Karlova

